Violončelist **Jaka Stadler** (1983) je prve uspehe dosegel v razredu Igorja Mitrovića na Glasbeni šoli Vič-Rudnik. S petnajstimi leti se je kot izredno nadarjen učenec vpisal na Akademijo za glasbo v Ljubljani in diplomiral leta 2002 pod mentorstvom Cirila Škerjanca. Med študijem je sodeloval na tekmovanjih doma in v tujini, ter osvojil sedem najvišjih priznanj. Od leta 2000 do 2003 je bil član Mednarodnega orkestra Gustav Mahler in soločelist Mlade Münchenske filharmonije. Ob koncu študija v Ljubljani je prejel študentsko Prešernovo nagrado. Leta 2003 je med 40 kandidati uspešno opravil avdicijo za Akademijo Simfoničnega orkestra bavarskega radia in se obenem vpisal na podiplomski študij na Visoki šoli za glasbo v razred Wenn-Sinn Yanga. Leta 2005 je prejel ugledno nagrado Evropskega kulturnega sklada. Kot solist nastopa z orkestrom Slovenske filharmonije, Zagrebško filharmonijo ter filharmoničnim orkestrom iz Katarja. Pod vodstvom priznanih dirigentov, kot so Claudio Abaddo, Mariss Jansons in Lorin Maazel, je igral v izjemnih orkestrih (Orkester Bavarske državne opere, Bamberški simfoniki, Simfonični orkester Bavarskega radia). Med letoma 2008 in 2010 je bil prvi soločelist filharmoničnega orkestra v Katarju, septembra 2010 pa je postal redni član Simfoničnega orkestra Bavarskega radia. Med letoma 2013 in 2019 je bil docent na Akademiji za glasbo Ljubljana.

Marjan Grdadolnik je na Akademiji za glasbo v Ljubljani najprej diplomiral iz klarineta, nato pa vpisal še študij dirigiranja, ki ga je leta 2009 diplomiral z odliko in prejel za svoje dosežke študentsko Prešernovo nagrado. Dirigiral je orkestrom, kot so Simfonični orkester RTV Slovenija, orkester SNG Opera in balet Ljubljana, orkester Slovenske vojske, orkester Giovane iz Švice, Evropskim zdravniškim orkestrom EDO, Filharmonijo iz Budimpešte, ... Leta 2016 je s Simfoniki RTV Slovenija krstno izvedel skladbo Avgusta Ipavca Barve zelenega smaragda. Je ustanovitelj in dolgoletni dirigent MePZ Adoramus Logatec, s katerim se udeležuje državnih in mednarodnih tekmovanj. Leta 2000 je na tekmovanju v Pragi z zborom dosegel absolutno prvo mesto in bil imenovan za najboljšega dirigenta tekmovanja. Je organist v župniji sv. Nikolaj Logatec, ukvarja se tudi s komponiranjem. Je prejemnik Gerbičevega priznanja Zveze slovenskih glasbenih šol za izjemne dosežke na področju glasbenega šolstva. Je ustanovitelj in umetniški vodja Simfoničnega orkestra Cantabile.

Pripravila: Metka Sulič

KOMORNI GODALNI ORKESTER CANTABILE

Matej Avšič, koncertni mojster
Marjan Grdadolnik, dirigent
Solist: **Jaka Stadler**, violončelo

Petek, 2. september 2022, ob 20.30
Cerkev Marijinega vnebovzetja v Kanalu

PROSVETNO DRUŠTVO "SOČA" KANAL

KOGOJEVI DNEVI 2022

Program:

Edvard Grieg: **Holberg suita za godala, op. 40**
(1843–1907)
Preludij - Allegro Vivace
Sarabanda - Andante
Gavota - Allegretto
Air - Andante Religioso
Rigaudon – Allegro con brio

Peter Iljič Čajkovski: **Godalni kvartet št. 1 v D-duru, op. 11**
(1840–1893) *II. Andante cantabile*

Jaka Stadler, violončelo solo

Bojan Glavina: **Utrinki za godala**
(1961)
Promenada
Spomin
Igra v dežju
Ples v ognju
Jutranja zvezda

Alojz Srebotnjak: **Slovenski ljudski plesi**
(1931–2010)
Andantino - Koroško
Allegro - Štajersko
Moderato - Primorsko
Andante - Bela Krajina
Allegro rustico - Rezija
Lento - Gorenjsko
Moderato - Prekmurje

Norveški skladatelj **Edvard Grieg** je prihajal iz Bergena na Norveškem, iz kraja, kjer se je leta 1684 rodil tudi pisec Ludvig Holberg, ena velikih umetniških osebnosti v Skandinaviji, ki velja za začetnika danske književnosti, saj je večino svojega življenja preživel na Danskem, pisal v jeziku te države in se uveljavil kot oče danske literature. Kljub temu so ga Norvežani častili in spoštovali. Ob dvestoletnici Holbergovega rojstva so v Bergenu pripravili veliko slavje pisatelju v čast, Edvarda Griega pa prosili, da ustvari glasbo za to priložnost in tako je ustvaril svoj narodni poklon kulturni zgodovini njegove dežele. Napisal je dve deli. S kantato je bil tako nezadovoljen, da se je poigraval z mislijo, da bi rokopis uničil in se naposled odločil za novo skladbo - ***Holbergovo suito*** za klavir, znana pod imenom ***Iz Holbergovega časa***. Skladba vsebuje plesne stavke, ki so bili priljubljeni in široko znani za časa pisateljevega življenja, konec 17. in na začetku 18. stoletja. Časovno pa sovpadajo s poznim barokom, zato suita nosi podnaslov, suita v starem slogu. Vendar pa je Grieg v glasbo vliv veliko sodobnega duha. Pozneje je Grieg suito priredil tudi za godalni kvartet.

Bojan Glavina je na Akademiji za glasbo v Ljubljani diplomiral iz orgel (razred Huberta Berganta) in kompozicije (razred Marka Mihevca), ter opravil dveletno šolo za klavirske pedagoge v Gorici pri Sijavušu Gadjievu. Skladateljevanje se je pri njemu razvilo iz hobija, kot dejavnost ob poklicu, iz potrebe po poglabljanju v zvočne domišljijske igre, velikokrat pa se inspiracija rodi iz želje, da učencem napiše nekaj, kar jim je blizu. Njegov opus je obširen: prevladujejo klavirske in skladbe za komorne skupine, nato zbori, druga solo glasbila, orkestri. Veliko njegovih skladb je nagrajenih na slovenskih in mednarodnih natečajih za kompozicijo (Italija, Hrvaška, Bolgarija, ZDA), pri raznih založbah pa je izšlo čez 60 njegovih samostojnih zbirk. Več kot polovica opusa sestavljajo skladbe za otroke in mladino, ki so dobro sprejete med pedagogi in mladostniki; je eden izmed najbolj izvajanih slovenskih skladateljev, čigar kompozicije so se uvrstile kot obvezne na uglednih tekmovanjih: TEMSIG, Chopinov zlati prstan, Tartinijevo tekmovanje mesta Piran. *»**Utrinki za godala** so nastali leta 2009 na pobudo dirigenta Ivana Marinovića za njegov mladinski šolski orkester. Ciklična skladba je sestavljena iz petih stavkov z opisnimi naslovi Promenada, Spomin, Igra v dežju, Ples ob ognju, Jutranja zvezda. To so miniaturne zvočne podobe; vtisi in impresije določenih trenutkov, prikazanih z enostavnimi glasbenimi sredstvi in kompozicijskimi postopki, ki se naslanjajo na primarne glasbene elemente: melodijo, harmonijo in ritem.«* Skladbo Utrinki za godala je izdala in založila Založba Bogataj iz Idrije.

Leta 1866 se je **Peter Iljič Čajkovski** preselil v Moskvo. Takrat je sprejel ponudbo za delo profesorja na novoustanovljenem konservatoriju in tam začel poučevati harmonijo. 26-letni skladatelj se je s skromno plačo komajda preživljal, zato se je v začetku leta 1871 odločil pripraviti koncert. Na njem je predstavil svoje novejše skladbe in opozoril nase. Dogodek je bil uspešen. Obsegal je več pesmi in klavirskih skladb, posebej za to priložnost pa je ustvaril ***Godalni kvartet št. 1***. Najverjetneje se ta kvartet ne bi obdržal, če ne bi bilo drugega stavka, ***Andante cantabile***. Godalni kvartet je mladostniško delo, v katerem je veliko povzemal od drugih skladateljev. Drugi stavek pa vsebuje presunljivo glasbo in spevne melodije, zaradi katerih delo ni tonilo v pozabo. Andante cantabile sodi med najpogosteje izvajane skladbe Čajkovskega, ki jo lahko slišimo prirejeno za godalni orkester, solistična glasbila in za različne komorne zasedbe. Prva melodija je preprosta, melanholična ljudska pesem, ki naj bi si jo mizar Kamenka požvižgaval, ravno, ko je Čajkovski šel mimo delavnice. Skladatelja je napev prevzel, da si ga je takoj zapisal in ga vzel za osnovo počasnega stavka. Druga tema je izvirna, in izkazuje prvine balade.

Alojz Srebotnjak, eden najvidnejših slovenskih skladateljev 20. stoletja, je nase opozoril že z 18 leti, ko je za moški zbor uglasbil besedilo Bori Srečka Kosovela. Kompozicijo je študiral v razredu Lucijana Marije Škerjanca in se izpopolnjeval v Rimu, Parizu, Londonu ter v Sieni. Med letoma 1970 in 2001 je bil redni profesor za kompozicijo na Akademiji za glasbo v Ljubljani, kjer so mu podelili tudi naziv zaslužni profesor. Za svoje umetniško delo je bil večkrat nagrajen. V njegovem raznolikem opusu je posebno mesto namenjeno filmski glasbi (glasba za film Ne joči Peter) ter scenski glasbi. Navdih je rad črpal v ljudski glasbi Slovenije in pa tudi vse nekdanje države Jugoslavije. V skladu s sodobnimi skladateljskimi tokovi jo je preoblikoval po svojem prepoznavnem estetskem modelu. Suito ***Slovenski ljudski plesi*** je leta 1982 napisal za violino in klavir, potem pa še v različici za godalni in kasneje simfonični orkester. S premišljenim izborom glasbil in tehtno glasbeno dramaturgijo skladba predstavi cel niz motivičnih okruškov iz različnih slovenskih pokrajin, ki so sem pa tja obdelani zmerno modernistično, še vedno pa melodično barvito. Srebotnjak je v suito povezal sedem plesov iz različnih slovenskih pokrajin in jih obdelal v kontrastnem zaporedju. Uporabil je motive iz ljudskih pesmi in plesov. Oglasijo se melodije iz Visokega reja s Koroške, otroška Pleši, pleši, črni kos, v Štajerskem stavku šaljivi ples pouštertanz, ples, ki so ga izvajali z blazino in metlo, Primorsko zastopa ples dopaši, dve temi Bele Krajine predstavljata dve različni ljudski pesmi, v stavku Rezija z značilnim ostinatnim ritmom je uporabil Ta lipi moj, za zaključek v velikem slogu pa svatbeno prekmursko kolo Marko skače.

Komorni godalni orkester Cantabile je 15-članski sestav akademskih glasbenikov. V razširjeni simfonični obliki deluje že enajsto leto, v letošnjem letu pa še v dodatni komorni zasedbi. Simfonični orkester Cantabile je nastal na pobudo Marjana Grdadolnika in ustanovnih članov. S svojimi tehtnimi programi si je na več kot 115 koncertih zgradil ugled in prepoznavnost. Nastopal je v 35 različnih mestih po Sloveniji in tujini, odmevni so koncerti v Cankarjevem domu v Ljubljani, ki jih je nanizal enajst. Cilj novoustanovljenega Komornega godalnega orkestra Cantabile je visoka profesionalna raven dela, maksimalna odzivnost pri naročilih koncertov ter kot temeljni namen, poustvarjanje in posredovanje čudovitega komornega repertoarja širši publiki. Koncerti KGO Cantabile so polni elana, svežine in umetniško ustvarjalnega zanosa. Tako člani orkestra kot tudi dirigent si prizadevajo biti inovativni in predvsem iskreno navdušiti publiko s čisto predanostjo glasbi.